

SYMPOZJUM „EKOLOGICZNA GENETYKA SSAKÓW
— BADANIA WSPÓŁCZESNE I PERSPEKTYWY”
(Łódź, 3–5 IX 1992)

Zorganizowane na Uniwersytecie Łódzkim sympozjum rozpoczęło cykl spotkań biologów zajmujących się genetyką populacyjną ssaków. Zamysłem jego organizatorów jest, by spotkania takie odbywały się co 2 lata. Inicjatorami i jednocześnie osobami, na których spoczął główny ciężar zadań organizacyjnych byli dr hab. J. Markowski z Katedry Ekologii i Zoologii Kręgowców UŁ oraz dr G.B. Hartl z Forschungsinstitut für Wildtierkunde und Ökologie der Veterinärmedizinischen Universität Wien. W obradach wzięło udział 25 badaczy z 9 krajów, którzy zaprezentowali 16 referatów i 2 poster. Uczestnicy przedstawili swoje wystąpienia w czterech kolejnych sesjach tematycznych:

- 1) Zmienność genetyczna i homeostaza rozwojowa (6 wystąpień),
- 2) Genetyka konserwacyjna (3),
- 3) Genetyka populacyjna ssaków (6),
- 4) Zmienność genetyczna, systemy kojarzenia i organizacja socjalna (3).

Pierwszą z sesji rozpoczął M.H. Smith (USA) wygłaszając przeglądowy referat o powiązaniach między zróżnicowaniem genetycznym (heterozygotycznością) i morfologiczną asymetrią u ssaków. Następnie J.M. Novak (USA) mówił o różnicach w poziomie asymetrii fluktujującej u północnoamerykańskich gryzoni z rodzaju *Sigmodon* wynikających z zastosowania różnych metod analizy, a R. Villing (Austria) o procedurze testowania sekwencyjnego w analizach genetycznych. Następne dwa referaty na temat zająca *Lepus europaeus* wygłosili G.B. Hartl i J. Markowski; dotyczyły odpowiednio związków pomiędzy heterozygotycznością i homeostazą rozwojową tego gatunku oraz zależności między parametrami biochemicznymi i asymetrią cech niemetrycznych, na przykładzie populacji z Polski. W ostatnim referacie F. Suchentrunk (Austria) przedstawił wyniki badań nad asymetrią czaszki i zróżnicowaniem genetycznym u dzikiego królika *Oryctolagus cuniculus* i jego udomowionej formy. Sesja popołudniowa zatytułowana w oryginale „Conservation genetics” objęła trzy referaty: K. Scribnera (W. Brytania) na temat wpływu działań ludzkich na strukturę genetyczną kilku gatunków kopytnych, w którym oparł się na rezultatach długoletnich badań ekologiczno-genetycznych koziorożca *Capra ibex*, jelenia wirginijskiego *Odocoileus virginianus* i mulaka *Odocoileus hemionus*; R.C. Bigalke z RPA o wynikach badań biochemiczno-genetycznych szpringboka *Antidorcas marsupialis* oraz A. Schreiber (Niemcy) o zastosowaniu technik molekularnych w określaniu dystansów genetycznych pomiędzy małymi ilościowo próbkami osobników, co stanowi często trudność w przypadku badania populacji gatunków zagrożonych wyginięciem. Dzień zakończyła wizyta w Łódzkim Ogrodzie Zoologicznym, w którym goście mogli zobaczyć m.in. krzyżówkę niedźwiedzia brunatnego *Ursus arctos* i polarnego *Thalarchos maritimus*. Jest to jedno z największych osiągnięć hodowlanych tej placówki, która może poszczycić się posiadaniem osobników pochodzących z kolejnych pokoleń.

W drugim dniu sympozjum jego uczestnicy udali się na wycieczkę do rezerwatu hodowlanego żubrów w Smardzewicach koło Tomaszowa Mazowieckiego. Obecny na spotkaniu Z. Pucek, w zaimprovizowanym wykładzie zapoznał wszystkich z podstawowymi faktami z historii hodowli i restytucji żubra. Stało się to okazją do żywej dyskusji na temat tego gatunku jak i hodowli ginących gatunków ssaków w ogóle.

Ostatniego dnia sympozjum w sesji „Genetyka populacyjna ssaków”, wystąpienia mieli: M. Gębczyński o elektroforetycznym zróżnicowaniu kilku populacji nornicy rudej *Clethrionomys glareolus* i M. Wójcik o polimorfizmie chromosomów u ryjówek aksamitnych. *Sorex araneus* występujących w różnych siedliskach (habitatach). Dwa referaty dotyczyły zróżnicowania genetycznego sarny *Capreolus capreolus* — R. Lorenzini przedstawiła rezultaty badań populacji z Włoch, natomiast G. Markov (Bułgaria) saren pochodzących z terenu Europy środkowej i południowo-wschodniej. Ponadto przedstawione zostały dwa postery. J. Markowski ze współpracownikami przedstawili dane o biochemicznym zróżnicowaniu populacji zająca w Polsce, a M. Ratkiewicz dokonał porównania amylaz ślinowych i trzustkowych występujących u czterech gatunków gryzoni.

Kończąca sympozjum sesja zawierała referaty: R. Chessera (USA) o ewolucji organizacji socjalnej u ssaków, F. Kurta (Szwajcaria) o wpływie różnych strategii rozrodczych wynikających z odmiennych organizacji socjalnych na stopień zimbredowania kilku populacji sarny i M. Appolonio (Włochy), który starał się odpowiedzieć na pytanie, czy u dużych ssaków z rodzin *Cervidae*, *Bovidae* i *Canidae* zróżnicowanie biochemiczno-genetyczne, mierzone takimi wskaźnikami, jak udział loci polimorficznych czy heterozygotyczność, pozostaje w związku z ich systemem kojarzenia. Właściwie po żadnym z referatów nie zabrakło tego, co niewątpliwie jest solą tego typu spotkań, a mianowicie dyskusji. Z tego choćby względu można sympozjum ocenić jako udane i pożyteczne. Uczestnicy ustalili również, że przedstawione przez nich referaty, już w formie gotowych prac, zostaną wspólnie opublikowane jako suplement w „Acta Theriologica”.

Tak jak wspomniano, w przyszłości mają odbyć się następne sympozja podobne tematycznie. Organizatorzy planują, że najbliższe odbędzie się w Wiedniu, gdzie jego gospodarzami będą dr G.B. Hartl i Forschungsinstitut für Wildtierkunde und Ökologie der Veterinärmedizinischen Universität Wien.

Tomasz Janiszewski, Janusz Markowski